

AD 15/25

LIMITE

CONF-ALB 12

ÜHINEMISDOKUMENT

Teema: EUROOPA LIIDU ÜHINE SEISUKOHT
– 4. teemavaldkond (roheline tegevuskava ja kestlik ühenduvus)

EUROOPA LIIDU ÜHINE SEISUKOHT

(pärast Albaania läbirääkimispositsiooni AD 10/25 CONF-ALB 9 esitamist)

Läbirääkimiste teemavaldkond: 4

Roheline tegevuskava ja kestlik ühenduvus

Sealhulgas peatükid 14 – Transpordipoliitika, 15 – Energeetika, 21 – Üleeuroopalised võrgud, 27 – Keskkond ja kliimamuutused

Käesolev Euroopa Liidu seisukoht põhineb Albaaniaga peetava ühinemiskonverentsi (AD 5/22 CONF-ALB 2) jaoks kujundatud üldisel seisukohal ning selle suhtes kohaldatakse eelkõige järgmisi nimetatud üldises seisukohas heakskiidetud läbirääkimispõhimõtteid:

- Albaania või ELi poolt konkreetse läbirääkimispeatüki suhtes väljendatud arvamus ei mõjuta mingil viisil seisukohta, mis võidakse võtta teiste peatükkide suhtes;
- läbirääkimiste käigus konkreetsete peatükkide suhtes saavutatud kokkuleppeid, isegi osalisi kokkuleppeid, ei saa pidada lõplikeks, kuni on saavutatud üldine kokkulepe kõigi peatükkide suhtes;

samuti läbirääkimisraamistiku punktides 2, 3, 5, 10, 16, 23, 26, 31, 38, 45, 46, 47 ja 48 sätestatud nõudeid.

EL innustab Albaaniat jätkama oma õigusaktide ELi *acquis*' ga vastavusse viimist ning *acquis*' tõhusat rakendamist ja jõustamist ning üldiselt töötama juba enne ühinemist välja ELi poliitikameetmete ja vahenditega võimalikult sarnased poliitikameetmed ja vahendid.

EL märgib, et oma seisukohas AD 10/25 CONF-ALB 9 kiidab Albaania 16. juunil 2025 kehtinud, 4. teemavaldkonda käsitleva ELi *acquis*' heaks ning teatab oma valmisolekust seda rakendada Euroopa Liiduga ühinemise kuupäeval, välja arvatud 27. peatükk, mille suhtes ta on taotlenud üleminekumeetmeid õhukvaliteedi, veekvaliteedi, jäätmekäitluse, kemikaalide ja tööstussaaste ning riskijuhtimise valdkonnas.

Üldise vastusena Albaania taotlustele üleminekumeetmete saamiseks tuleb EL meelde oma üldist läbirääkimispositsiooni, mille kohaselt on üleminekumeetmed erandlikud, nende kestus ja ulatus on piiratud ning neile lisatakse kava, milles on selgelt määratletud *acquis*' ülevõtmise etapid.

Üleminekumeetmed ei tohi kaasa tuua muudatusi ELi normides või poliitikameetmetes, häirida nende nõuetekohast toimimist või viia konkurentsi märkimisväärse moonutamiseni. EL võtab teadmiseks, et Albaania kavatseb võtta vastu direktiivide/määruste rakenduskavad, mis on Albaania läbirääkimispositsiooni lahutamatu osa, ning rõhutab, et see on üleminekuperioodidega seotud edasise töö eeltingimus, eelkõige selleks, et esitada kestvad, üksikasjalikud ja eelarvet sisaldavad kavad oma õigusaktide vastavusse viimiseks asjaomaste direktiivide/määrustega. Taotluste sisulise läbivaatamise võimaldamiseks rõhutab EL, kui oluline on, et Albaania esitaks läbirääkimiste varases etapis direktiivide/määruste rakenduskavad ning lisaks nendesse kõik allpool esitatud elemendid.

Nimetatud direktiivide/määruste rakenduskavade esitamine ei mõjuta ELi seisukohta Albaania soovitud üleminekuperioodide taotluste heakskiitmise suhtes. EL tõdeb samuti, et Albaania kavatseb anda korrapäraselt aru direktiivide/määruste rakenduskavade rakendamise kohta.

1. 14. peatükk – Transpordipoliitika

EL võtab teadmiseks jõupingutused, mida Albaania on teinud oma õigusaktide vastavusse viimiseks **maanteetransporti** käsitleva ELi *acquis*'ga, ning rõhutab, et on vaja teha täiendavaid edusamme.

EL märgib, et Albaanial tuleb oma õigusaktid viia täielikult vastavusse eurovinjeti direktiiviga¹, Euroopa elektroonilist teemaksu kogumise teenust käsitleva direktiiviga² ning tariife ja kriisiolukorras võetavaid meetmeid³, keskkonnasõbralikke sõidukeid⁴, intelligentseid transpordisüsteeme⁵ ja alternatiivkütuste taristut⁶ käsitleva *acquis*'ga. Albaania õigusaktid on massi ja mõõtmeid käsitlevate õigusaktidega praegu üksnes osaliselt vastavusse viidud⁷. Kuigi määratlused on direktiiviga kooskõlas, ei ole sellised põhielemendid nagu massi ja pikkust käsitlevad nõuded veel riigisisesele õigusesse üle võetud.

¹ Direktiiv 1999/62/EÜ.

² Direktiiv (EL) 2019/520.

³ Määrus (EMÜ) nr 4058/89 ja määrus (EMÜ) nr 3916/90.

⁴ Direktiiv (EL) 2019/1161.

⁵ Direktiiv (EL) 2010/40.

⁶ Määrus (EL) nr 2023/1804.

⁷ Direktiiv 96/53/EÜ.

EL rõhutab vajadust õigusaktide edasise ühtlustamise ja riiklike juurdepääsupunktide loomise järele, nagu on nõutud varasema, intelligentseid transpordisüsteeme käsitleva *acquis*' kohaselt.

EL peab positiivseks, et Albaania on teinud jõupingutusi maantee infrastruktuuri ohutuse korraldamist käsitleva ELi *acquis*' nõuete täielikuks täitmiseks. EL tuletab meelde, et tunnusmärkide ja liiklusohutuse valdkonnas tuleb õigusaktid ELi *acquis*'ga, sealhulgas direktiiviga, mis käsitleb piiriülest teabevahetust liiklusohutusnõuete rikkumise kohta,⁸ veel täielikult vastavusse viia.

EL peab positiivseks, et Albaania on oma õigusaktid juhtide koolitust käsitleva *acquis*'ga⁹ vastavusse viinud, ning väljendab heameelt selle üle, et Albaania on teatanud oma õigusaktide vastavusse viimisest juhilubasid käsitleva *acquis*'ga¹⁰. EL rõhutab, et riigisisesed õigusaktid peavad olema täielikult kooskõlas sõidukite mõõtmeid ja massi käsitlevate ELi sätetega¹¹. EL rõhutab, et Albaanial tuleb viia õigusaktid vastavusse ELi *acquis*'ga, mis käsitleb autoveo-ettevõtjaid¹² ja juurdepääsu autoveoturule¹³. EL rõhutab rahvusvahelist reisijatevedu käsitleva *acquis*'¹⁴ täieliku rakendamise tähtsust, eelkõige I liikuvuspaketiga lisatud uute sätete osas.

EL võtab teadmiseks Albaania õigusaktide osalise vastavusse viimise sotsiaalsätetega, sealhulgas sõiduajad ja puhkeperioodid,¹⁵ ning kutsub üles tegema täiendavaid jõupingutusi täielikuks rakendamiseks. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles tagama sõidumeerikute täieliku rakendamise ja viima lõpule ülemineku digitaalsetele sõidumeerikutele.

Raudteetranspordi valdkonnas tervitab EL samme, mida on astunud taristu majandamise ja raudteeteenuste eraldamiseks, mis on ühtse Euroopa raudteepiirkonna nurgakivi. EL kutsub tungivalt üles jätkama raudteeohutuse, institutsioonilise raamistiku ja koostalitlusvõime standardite täiustamist ning tihedamat koostööd Euroopa Raudteeagentuuriga (ERA). EL rõhutab ka vajadust, et Albaania ühineks konkurentsivõimeliseks kaubaveoks kasutatava Euroopa raudteevõrgustikuga¹⁶ ja rakendaks seda, tagades suurema ELi transpordivõrku integreerimise.

⁸ Direktiiv (EL) 2015/413.

⁹ Direktiiv (EL) 2022/2561.

¹⁰ Direktiiv 2006/126/EÜ.

¹¹ Kuna raskeveokite puhul erinevad teatavad väärtused direktiivi 96/53/EÜ I lisas esitatud väärtustest.

¹² Määrus (EÜ) nr 1071/2009.

¹³ Määrus (EÜ) nr 1072/2009.

¹⁴ Määrus (EÜ) nr 1073/2009 ja määrus (EL) nr 361/2014.

¹⁵ Määrus (EÜ) nr 561/2006.

¹⁶ Direktiiv 2012/34/EL, mida on muudetud direktiiviga (EL) 2016/2370, ja asjakohased rakendusaktid.

EL kutsub Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse **kombineeritud vedu käsitleva direktiiviga**¹⁷, sealhulgas saavutama täieliku vastavuse ELi üleminekuga raudtee- ja veetranspordile.

EL on rahul, et Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse **lennureisijate õigusi** käsitleva ELi *acquis*'ga ning innustab Albaaniat jätkama oma õigusaktide vastavusse viimist bussireisijate, veeteedel reisijate ja rongireisijate õigusi¹⁸ käsitlevate ELi sätetega, sealhulgas nendega, mis käsitlevad vedajate vastutust ning täitevasutuste ja nende järelevalvetegevuse tugevdamist.

EL võtab teadmiseks asjaolu, et Albaania on oma **lennunduse** valdkonna õigusaktid turulepääsu osas ELi *acquis*'ga suurel määral vastavusse viinud. EL tervitab Albaania õigusaktide ELi *acquis*'ga vastavusse viimist lennujaamatasude ja maapealse teeninduse valdkonnas. EL rõhutab, et Albaanial on vaja oma õigusaktid viia *acquis*'ga vastavusse järgmistes valdkondades: lennuohutus, lennuväljad, õhusõidukite meeskonnad, droonid, infoturve, teenused, Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteem (SESAR), turu toimimine, keskkonnamüra, tööaeg, lennundusjulgestus, samuti lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamine ning lennuõnnetuste ja -intsidentide uurimine. EL võtab samuti teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse tsiviillennundusjulgestuse valdkonnas ning rõhutab vajadust jätkata selles valdkonnas vastavusse viimist.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt ELi *acquis*'ga vastavusse **meretranspordi ja meresõidu turvalisuse** valdkonnas ning EL innustab Albaaniat täiustama oma õigusraamistikku kaubanduse lihtsustamise valdkonnas, peamiselt koostalitlusvõime, aruandluse ja tehniliste spetsifikatsioonide osas. EL rõhutab, et Albaanial tuleb viia oma õigusaktid ELi *acquis*'ga vastavusse meresadamate ja meresõiduohutuse valdkonnas, sealhulgas sellistes valdkondades nagu ühenduse laevaliikluse seire, tankerite konstruktsiooninõuded ja lipuriigi kontroll. EL innustab jätkama jõupingutusi õigusaktide *acquis*'ga vastavusse viimiseks, et vähendada keskkonnamõju ja reostust, täites samal ajal Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) ning laevade põhjustatud merereostuse vältimise ja meresõiduohutuse komitee nõudeid.

¹⁷ Direktiiv 92/106/EMÜ.

¹⁸ Määrus (EL) nr 181/2011, määrus (EL) nr 1177/2010, määrus (EL) nr 2021/782.

EL tervitab Albaania väljajätmist sadamariigi kontrolli käsitleva vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumiga mustast nimekirjast ning märgib, et Albaania on praegu kantud halli nimekirja. EL rõhutab, et Albaanial tuleb kiirendada oma õigusaktide *acquis*'ga vastavusse viimist sadamariigi kontrolli valdkonnas ning kutsub Albaaniat üles võtma kõik vajalikud meetmed Pariisi memorandumiga ühinemiseks.

EL innustab Albaaniat viima oma õigusaktid *acquis*'ga täielikult vastavusse sadamate turvalisuse tugevdamise valdkonnas¹⁹ ning laevade ja sadamarajatiste turvalisuse tugevdamise määrusega²⁰, mis läheb kaugemale Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni laevade ja sadamarajatiste turvalisuse rahvusvahelise koodeksi rahvusvahelistest kohustuslikest meetmetest.

EL märgib, et Albaanial ei ole **laevatatavaid siseveeteid**, kusjuures järvedel tegeletakse ainult harrastuslaevandusega, ning et ELiga ei jagata vesikondi, samas Põhja-Makedoonia ja Montenegroga on järvede osas sõlmitud rahvusvahelised transpordilepingud. EL rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse laevu, turulepääsu, töökohti ja oskusi ning keskkonnastandardeid käsitleva *acquis*'ga. Jõeteabesüsteeme käsitlevat *acquis*'d kohaldatakse Albaania suhtes üksnes juhul, kui riik kavatseb integreerida oma järved üleeuroopalistesse transpordivõrkudesse.

EL rõhutab, kui oluline on võtta keskkonnakaalutlusi arvesse transpordisektoris, ning kutsub Albaaniat üles lisama need transpordivaldkonda käsitleva ELi *acquis*' rakendamise etappi.

EL innustab Albaaniat jätkama **transpordipoliitika valdkonnas korruptsioonivastast võitlust**, võttes konkreetseid meetmeid usaldusväärsuse, vastutuse ja läbipaistvuse tagamiseks, sealhulgas seoses riigihankelepingute, litsentside ja lubade ning kontrollidega.

¹⁹ Direktiiv (EÜ) 2005/65.

²⁰ Määrus (EÜ) nr 725/2004.

2. 15. peatükk – Energeetika

Seoses **horisontaalsete energiaalaste õigusaktidega** tervitab EL Albaania riiklikku energia- ja kliimakava aastateks 2021–2030 ning kutsub Albaaniat üles viima lõpule selle läbivaatamise ja ajakohastamise kooskõlas energiaühenduse 2030. aasta eesmärkide ja soovitud tegevustega. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles viima oma riigisiseseid õigusaktid veelgi rohkem vastavusse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määrusega²¹ ja saavutama tulemusi selle rakendamisel.

EL rõhutab vajadust lisada õigusaktidesse ka energiaühenduse 2030. aasta **energiatõhususe** eesmärgid. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles kiirendama oma õigusaktide ja institutsioonilist vastavusse viimist ELi energiatõhusust käsitleva *acquis*'ga, eelkõige energiatõhususe direktiiviga²² ja hoonete energiatõhususe direktiiviga²³, sealhulgas vajalike kohaldatavate karistuste osas. EL kutsub Albaaniat üles oma õigusakte edasi arendama, rakendades pikaajalist renoveerimisstrateegiat ning viies need vastavusse ökodisaini ja tootestandarditega. EL peab positiivseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse ELi energiamärgistust käsitleva *acquis*'ga²⁴, mis on samm energiatõhususe parandamise suunas.

EL tervitab Albaania püüdlusi seoses **taastuvenergia** eesmärkidega ja rõhutab vajadust viia lõpule Albaania õigusaktide vastavusse viimine taastuvenergiat käsitleva *acquis*'ga, eelkõige biokütuste osas. EL rõhutab, kui oluline on viia lõpule õigusaktide vastavusse viimine loamenetlust käsitleva ELi *acquis*'ga²⁵, et kiirendada taastuvenergia kasutuselevõttu. EL kutsub Albaaniat üles tagama, et riik on võimeline edendama taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamist²⁶.

EL kutsub Albaaniat tungivalt üles tagama **varustuskindluse** gaasi, elektri ja nafta puhul, säilitades piisavad varud, ning alustama nende varude moodustamist. EL kutsub Albaaniat üles rakendama gaasi osas koormuse jagamise mehhanismi põhisätteid ja viima lõpule sertifitseerimismenetlused. Samuti kutsub EL Albaaniat üles viima elektrienergia valdkonnas oma õigusaktid vastavusse ohuvalmidust²⁷ käsitleva *acquis*'ga. EL rõhutab, kui oluline on jätkata õigusaktide vastavusse viimist naftavarusid²⁸ käsitleva *acquis*'ga.

²¹ Määrus (EL) nr 2018/1999.

²² Direktiiv (EL) 2018/2002.

²³ Direktiiv 2010/31/EL, mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/844. See õigusraamistik tunnistati kehtetuks direktiiviga (EL) 2024/1275 (uuesti sõnastatud).

²⁴ Määrus (EL) 2017/1369.

²⁵ Määrus (EL) nr 2022/2577.

²⁶ Direktiiv (EL) 2023/2413, millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001, määrust (EL) 2018/1999 ja direktiivi 98/70/EÜ.

²⁷ Määrus (EL) nr 2019/941.

²⁸ Nõukogu direktiiv 2009/119/EÜ.

EL võtab teadmiseks Albaania edusammud seoses **elektrienergia integreerimise paketi**²⁹ ning kutsub riiki tungivalt üles viima oma õigusaktid sellega täielikult vastavusse ja seda rakendama. EL tervitab põhivõrguettevõtja eraldatuse tagamist ja sertifitseerimist ning tõstab esile samme, mida on võetud konkurentsivõimelise elektrituru loomiseks. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles viima oma õigusaktid vastavusse võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise, elektrisüsteemi tasakaalustamise ja võimsuse jaotamise forvardturu eeskirjade, süsteemikäitamissuunistega ning hädaolukorra ja taastamise eeskirjaga ning rakendama päevasisest turgu, et täiendavalt integreeruda piirkondlike ja ELi elektrisüsteemidega.

EL võtab teadmiseks Albaania jõupingutused oma õigusaktide vastavusse viimisel **gaasi siseturгу**³⁰ käsitleva *acquis*'ga ning kutsub tungivalt üles täielikult rakendama eelkõige energia hulgemüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse määrase mudelit (*full-REMIT*) ning ELi Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Ameti³¹ nõudeid. EL rõhutab maagaasituru normide jätkuvat rakendamist energeetikasektorit reguleeriva asutuse volituste kaudu.

EL tõdeb, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse **Euratom**i *acquis*'ga **tuuma- ja kiirgusohutuse ning kaitsemeetmete** valdkonnas. EL kutsub Albaaniat üles viima lõpule õigusliku, institutsioonilise ja operatiivse vastavusse viimise Euratom

nõuetega. See hõlmab selle tagamist, et kõik Euratom

esmased ja teisesed õigusaktid, mida kohaldatakse kõigi ELi liikmesriikide suhtes, olenemata sellest, kas riigid toodavad tuumaenergiat või mitte, integreeritakse nõuetekohaselt nende õigusesse. Lisaks innustab EL Albaaniat suurendama jõupingutusi, et ühineda Euroopa Liidu kiireloomulise radioloogilise teabe vahetuse süsteemiga (ECURIE) ja Euroopa kiirgusandmete vahetamise platvormiga (EURDEP). EL innustab Albaaniat jätkama **energiapoliitika valdkonnas korruptsioonivastast võitlust**, võttes konkreetseid meetmeid usaldusväärsuse, vastutuse ja läbipaistvuse tagamiseks, sealhulgas seoses riigihankelepingute, litsentside ja lubade ning kontrollidega.

²⁹ Direktiiv (EL) 2019/944, määrus (EL) 2019/943, määrus (EL) 2019/942 ja määrus (EL) 2019/941.

³⁰ Direktiiv 2009/73/EÜ, sealhulgas gaasivõrgu eeskirjad, määrus (EL) 2017/460, määrus (EL) 2017/459, määrus (EL) 703/2015 ja määrus (EL) nr 1227/2011.

³¹ Määrus (EL) 2019/942.

3. 21. peatükk – Üleeuroopalised võrgud

EL rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse **üleeuroopalisi energiavõrke (TEN-E)** käsitleva ELi *acquis*'ga. EL kutsub Albaaniat üles alustama taristu pikaajalist planeerimist, viima ellu vajalikke strateegiaid, uurima merel taastuvenergia tootmise potentsiaali, et arendada välja seonduvad võrgud ning vähendada tööstuse ja transpordi süsinikuheidet, ning hindama taristusse investeerimise vajadust, eelkõige elektrienergia ülekandmise, salvestamise ja võrkude targemaks muutmise valdkonnas. EL rõhutab, et Albaania peab suurendama taristu lubade andmise tõhusust ja keskkonnanõuetele vastavust.

EL märgib, et Albaania on saavutanud osalise vastavuse **üleeuroopaliste transpordivõrkudega (TEN-T)**, ning kutsub riiki tungivalt üles viima oma õigusaktid ELi asjaomase *acquis*'ga täielikult vastavusse ja tagama kõigi transpordiliikide puhul selle *acquis*' täitmise. EL juhib Albaania tähelepanu ka uuele TEN-T määrusele³², mis jõustub 2024. aastal. EL rõhutab, et Albaania peab tugevdama oma institutsioonilist raamistikku ja haldussuutlikkust TEN-T arendamiseks ja järelevalveks. Ühtlasi kutsub EL Albaaniat tungivalt üles töötama välja tulevased TEN-T võrgu prioriteetsed projektid ning jätkama edusamme Lääne-Balkani ja Vahemere piirkonna idaosa Euroopa transpordikoridori projektide lõpuleviimisel.

EL innustab Albaaniat jätkama **korruptsioonivastast võitlust üleeuroopaliste võrkude valdkonnas**, võttes konkreetseid meetmeid usaldusväärsuse, vastutuse ja läbipaistvuse tagamiseks, sealhulgas seoses riigihankelepingute, litsentside ja lubade ning kontrollidega.

4. 27. peatükk – Keskkond ja kliimamuutused

EL innustab Albaaniat tagama, et keskkonnakaitseõuded integreeritakse muude valdkondlike poliitikameetmete määratlemisse ja rakendamisse ning et edendatakse ressursitõhusat, vähese heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelist arengut. Samuti märgib EL, et kõik uued investeeringud peaksid juba kajastama riigi keskkonnavalaseid õigusakte kooskõlas *acquis*'ga.

³² Määrus (EL) 2024/1679.

EL märgib, et Albaania on teinud mõningaid edusamme oma õigusaktide vastavusse viimisel ELi *acquis'* **horisontaalsete keskkonnaalaste õigusaktidega** (mida sageli nimetatakse ka õigusriigi põhimõtete järgimiseks keskkonnaõiguses (environmental rule of law)), kuid rõhutab, et Albaania peab oma õigusaktide vastavusse viimist ja rakendamist kõnealuses valdkonnas märkimisväärselt parandama. EL rõhutab, et kontrolle ja jõustamissuutlikkust tuleks tugevdada, eelkõige selleks, et keskkonnakuritegusid tõhusamalt ennetada ja nende vastu võidelda. EL märgib, et täiendavalt on vaja ühtlustada ka kavade, programmide ja projektide keskkonnamõju hindamist. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles tagama oma õigusaktide tulemusliku vastavusse viimise keskkonnamõju hindamise direktiivi³³ ja keskkonnamõju strateegilise hindamise direktiiviga³⁴ ning nende direktiivide rakendamise, viies läbi kaasavad mõjuhindamised, tagamaks et asjakohaste avaliku sektori kavade ja programmide vastuvõtmine ning erinevate avaliku ja erasektori projektide heakskiitmine toimub vastavuses ELi keskkonnamõju hindamisi käsitleva *acquis'*ga ning et üldsus on keskkonnaalaste projektide ja kavade koostamisse tõhusalt kaasatud. Et seda toetada, innustatakse Albaaniat tugevdama oma haldussuutlikkust ja -struktuure ning investeerima märkimisväärsed summasid.

EL märgib, et kaitsealade seaduse (seadus nr 21/2024) muudatused ja strateegilisi investeeringuid käsitleva 2015. aasta õigusakti kehtivuse pikendamine on põhjustanud muret, kuna need sammud toovad kaasa ulatuslikud turismi- ja tööstusinvesteeringud kaitsealadel ning võimaldavad nüüd tegevusi, mis võivad kahjustada Albaania ökoloogilisi ja elurikkusega seotud väärtusi, sealhulgas potentsiaalseid Natura 2000 alasid, minnes vastuollu ELi standarditega.

EL peab tervitatavaks Albaania võetud kohustust viia oma õigusaktid keskkonnamõju strateegilise hindamise direktiiviga vastavusse 2026. aastaks ja keskkonnamõju hindamise direktiiviga 2027. aastaks ning riigi kavatsust võtta 2027. aastal vastu suutlikkuse suurendamist, teekaarti ja seiret hõlmav tegevuskava. EL võtab samuti teadmiseks Albaania kavatsuse tagada 2027. aastaks, et kõik taristuinvesteeringud ja keskkonnamõju hindamised on täielikult kooskõlas ELi *acquis'*ga ning hõlmavad nõuetekohast koordineerimist ja mõju hindamist.

³³ Direktiiv 2011/92/EL, mida on muudetud direktiiviga 2014/52/EL.

³⁴ Direktiiv 2001/42/EÜ.

Ühtlasi võtab EL teadmiseks Albaania edusammud oma õigusaktide vastavusseviimisel Århusi *acquis*'ga, eelkõige mis puudutab teabele juurdepääsu, üldsuse osalemist ja juurdepääsu õigusemõistmisele, ning kutsub riiki tungivalt üles neid jõupingutusi jätkama. EL rõhutab vajadust pöörata rohkem tähelepanu selle tagamisele, et üldsus, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonid, saaksid kavasid vaidlustada, ning kutsub Albaaniat üles võtma kooskõlas Århusi *acquis*'ga kiiresti meetmeid asjaomaste probleemide lahendamiseks. EL rõhutab, et samavõrra oluline on tagada üksikisikutele ja valitsusvälistele organisatsioonidele juurdepääs riiklikele kohtutele kooskõlas keskkonnaasjades õiguskaitse kättesaadavuse kohta kehtestatud standarditega, muu hulgas ka looduse, õhukvaliteedi ja vee valdkonnas, kus puuduvad sõnaselged ELi teisese õiguse sätted ja on ainult kohtupraktika. EL on aga mures selle pärast, et praktikas on suuremad taristuinvesteeringute projektid kulgenud ilma piisava läbipaistvuse ja konsultatsioonideta.

EL tõstab esile Albaania õigusaktide vastavusse viimist INSPIRE direktiiviga³⁵ ning kutsub Albaaniat üles arendama edasi oma ruumiandmetaristut ning tegema georuumilised keskkonnaandmed kättesaadavaks ja juurdepääsetavaks. EL peab tervitatavaks ka institutsioonidevahelise keskkonnakuritegevuse vastase rühma loomist ning rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse keskkonnakuritegude direktiiviga³⁶. EL rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse keskkonnavastutuse direktiiviga³⁷. Samuti kutsub EL Albaaniat üles aktiivselt osalema ELi olemasolevates keskkonnanõuete täitmise tagamise valdkonna spetsialistide võrgustikes (nt IMPEL, ENPE, EUFJE ja EnviCrimeNet) ning rõhutab, kui oluline on tugevdada kõigi täitmise tagamise ahelas osalejate, näiteks kohtuasutuste ja keskkonnainspeksioonide suutlikkust ja võimet panna vastu lubamatu mõjutamise katsetele. EL märgib, et Albaania on saanud kasu programmi LIFE algatustest ja on huvitatud tulevikus programmiga täielikult ühinemisest. EL toonitab veel, et tähtis on esitada usaldusväärsed finantsplaanid *acquis*' tulevase rakendamise kohta.

³⁵ Direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE).

³⁶ Direktiiv (EL) 2024/1203.

³⁷ Direktiiv 2004/35/EÜ.

EL märgib, et Albaania peab tegema täiendavaid jõupingutusi, et viia oma õigusaktid paremini vastavusse **õhukvaliteeti** käsitleva ELi *acquis*'ga, sealhulgas laiendades ja parandades õhusaasteseire süsteemi. EL innustab Albaaniat jätkama jõupingutusi oma õigusaktide vastavusse viimiseks õhukvaliteeti käsitleva *acquis*'ga ja selle rakendamiseks, tugevdama olemasolevat seiresüsteemi ja struktuure, mis vastutavad andmete kogumise ja töötlemise ning edaspidi komisjonile aruannete esitamise eest, tugevdama haldussuutlikkust ning investeerima vajalikesse inimressurssidesse ja seadmetesse. EL rõhutab, et Albaania peab jätkama jõupingutusi õhusaaste täiendavaks vähendamiseks. EL võtab teadmiseks Albaania kava ajakohastada oma õhukvaliteedi strateegiat ja õhukvaliteedi juhtimise kava (2026. aastaks), laiendada seiret ja töötada välja modelleerimine (2028. aastaks) ning tagada üldsusele reaalajas juurdepääs õhukvaliteedi andmetele (2027. aastaks). Ühtlasi innustab EL Albaaniat ratifitseerima enne ühinemist piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni Göteborgi protokoll.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud direktiivi (EL) 2024/2881 (mis käsitleb välisõhu kvaliteeti ja Euroopa õhu puhtamaks muutmist) artiklite 13 ja 19 täielikust rakendamisest kuni 2036. aastani või kuus aastat pärast ELiga ühinemise kuupäeva.

EL võtab teadmiseks selle taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL palub Albaanial oma taotlus artikli 19 osas uuesti läbi vaadata. EL leiab, et enne kui ta saab artikli 13 kohase taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumad teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. olemasolevate seireseadmete hetkeseis;
- b. saasteainete aktuaalne tase;
- c. kättesaadavad vahendid heitkoguste jälgimiseks;
- d. ELi *acquis*' rakendamise, sealhulgas piirväärtuste järkjärgulise järgimise ajakava.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud direktiivi (EL) 2016/2284 (mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist) (NEC direktiiv) artikli 4 ja II lisa täielikust rakendamisest kuni 2036. aastani või kuus aastat pärast ELiga ühinemise kuupäeva.

EL võtab teadmiseks selle taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumad teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. õhku eralduvate saasteainete hetkeseis ja jõupingutused, mida tehakse nende vähendamiseks;
- b. raskused heitkoguste vähendamise eesmärkide saavutamisel;
- c. kättesaadavad vahendid heitkoguste jälgimiseks;
- d. ELi *acquis*' rakendamise, sealhulgas piirväärtuste järkjärgulise kasutuselevõtu ajakava.

EL märgib, et Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse värvides sisalduvaid lenduvaid orgaanilisi komponente käsitleva *acquis*'ga ning osaliselt vastavusse lenduvate orgaaniliste ühendite heidet käsitleva *acquis*'ga. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles rakendama asjakohaseid direktiive ning eraldama selleks piisavalt rahalisi vahendeid ja inimressursse.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud direktiivi 2009/126/EÜ (mootorsõidukite tankimisel teenindusjaamades eralduvate bensiiniaurude regenereerimise II etapi kohta) artikli 3 ning 20. detsembri 1994. aasta direktiivi 94/63/EÜ (bensini säilitamisel ja selle terminalidest teenindusjaamadesse jaotamisel lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste kontrollimise kohta) artikli 3 lõike 1, artikli 4 lõike 1, artikli 5 lõike 1 ja artikli 6 lõike 1 täielikust rakendamisest kuni 2036. aastani või kuus aastat pärast ELiga ühinemise kuupäeva.

EL võtab teadmiseks nimetatud kahe lenduvate orgaaniliste ühendite valdkonna taotluse toetuseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumat teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama kõnealuste direktiivide üksikasjalikud rakenduskavad, mis hõlmavad järgmist:

- a. valitsev olukord ja lenduvate orgaaniliste ühendite valdkonnas olemas olevad tehnoloogiad;
- b. ELi eesmärkide saavutamiseks vajalikud investeeringud;
- c. rakendamise, sealhulgas ELi *acquis*' järkjärgulise kasutuselevõtu ajakava.

EL märgib, et Albaania on viinud oma õigusaktid vaid osaliselt vastavusse **jäätmekäitlust** käsitleva *acquis*'ga ja peab kõvasti pingutama, et selles valdkonnas edusamme teha, sealhulgas hinnates nii jäätmetekke kui ka jäätmetöötlusega seotud protsesside keskkonnamõju. EL märgib ühtlasi, et Albaania õigusaktid on osaliselt vastavusse viidud jäätmete raamdirektiivi³⁸, elektroonikaromude direktiivi³⁹, pakendite ja pakendijäätmete määruse⁴⁰ ning enamiku jäätmealase ELi *acquis*'ga. EL rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse ühekordselt kasutatavaid plasttooteid käsitleva *acquis*'ga⁴¹. Peale selle juhib EL tähelepanu uuele jäätmesaadetiste⁴² ja patareide⁴³ valdkonna *acquis*'le, millega kehtestatakse rangemad kestlikkus- ja jäätmekäitlusnõuded. EL innustab täiendavalt arvesse võtma ringmajanduse aspekte, eriti toodete olelusringi neid aspekte, mis ei ole seotud jäätmetega.

EL märgib, et Albaania on võtnud kohustuse tugevdada oma õigusaktide ühtlustamist jäätmekäitluse valdkonna ELi *acquis*'ga ning parandada ja tugevdada riigisisest jäätmekäitlussüsteemi, sealhulgas rakendada tööle riiklik jäätmeamet, ning võtta sellest tulenevalt 2025. aastal vastu uus jäätmekäitlusseadus ja laiendatud tootjavastutuse seadus.

³⁸ Direktiiv 2008/98/EÜ.

³⁹ Direktiiv 2012/19/EL.

⁴⁰ Määrus (EL) 2025/40. Direktiiv 94/62/EÜ tunnistatakse alates 12. augustist 2026 kehtetuks teatavate eranditega, mis on sätestatud nimetatud määruse artiklis 70.

⁴¹ Direktiiv 2019/904/EL.

⁴² Määrus (EL) 2024/1157.

⁴³ Määrus (EL) 2023/1542.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud jäätmete raamdirektiivi 2008/98/EÜ artiklite 11 ja 22 täielikust rakendamisest kuni 2036. aastani või kuus aastat pärast ELiga ühinemise kuupäeva.

EL võtab teadmiseks teabe, mille Albaania on esitanud selle taotluse põhjendamiseks. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumat teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. hetkeolukord seoses jäätmekäitluse alaste väljakutsetega, sealhulgas taristu ja jäätmete kogumisega seotud küsimustega;
- b. rahalised ja tehnilised piirangud, mis takistavad üleriigilist biojäätmete kogumise alustamist 2030. aastaks;
- c. integreeritud jäätmekäitlussüsteemi jaoks vajalikud peamised investeeringud, sealhulgas kuluproгноosid;
- d. strateegiad üldsuse teadlikkuse ja osaluse suurendamiseks;
- e. rakendamise, sealhulgas ELi *acquis* eesmärkide järkjärgulise täitmise ajakava.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud pakendite ja pakendijäätmete määruse (EL) 2025/40 artiklite 50 ja 52 täielikust rakendamisest kuni 2040. aastani või kümme aastat pärast ELiga ühinemise kuupäeva.

EL võtab teadmiseks selle taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumat teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama määruse üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. põhimaterjalide ringlussevõtt ja sellega seotud transpordikulud;
- b. ELi *acquis*' järgimiseks vajalikud investeeringud;
- c. laiendatud tootjavastutuse väljatöötamine;
- d. pakendijäätmete koguse turismist tingitud kõikumine;
- e. väljakutsed tagatisrahasüsteemi rakendamisel ja ringlussevõtiga tegelevate VKEde toetamisel;
- f. strateegiad üldsuse teadlikkuse ja osaluse suurendamiseks;
- g. rakendamise, sealhulgas ELi *acquis*' järkjärgulise kasutuselevõtu ajakava.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud prügilaid käsitleva nõukogu direktiivi 1999/31/EÜ artiklite 5 ja 6 täielikust rakendamisest kuni 2036. aastani või kuus aastat pärast ELiga ühinemise kuupäeva.

EL võtab teadmiseks selle taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumat teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. prügilasse ladestamise vähendamise ja jäätmete eeltöötlemisega seotud väljakutsed;
- b. investeeringud, mis on vajalikud olmejäätmete prügilasse ladestamiseks, ringlussevõtuks ja taaskasutamiseks, et täita ELi *acquis*'st tulenevaid nõudeid;
- c. ringlussevõtuvõimsus ja ekspordikulud;
- d. haljasjäätmete kompostimise ja toidujäätmete ringlussevõtu kavade seis;
- f. strateegiad üldsuse teadlikkuse ja osaluse suurendamiseks;
- g. rakendamise, sealhulgas ELi *acquis*' järkjärgulise kasutuselevõtu ajakava.

EL võtab teadmiseks Albaania edusammud vee kvaliteeti käsitleva ELi *acquis*' täitmisel ning rõhutab, et tõhusa rakendamise tagamiseks on tähtis eraldada vajalikud haldus- ja finantsressursid. EL võtab samuti teadmiseks Albaania õigusaktide vastavusse viimise veepoliitika raamdirektiiviga. EL kutsub tungivalt üles viimistlema kõigi vesikondade majandamiskavad ja tagama nende rakendamiseks vajalikud rahalised vahendid. EL võtab teadmiseks ka Albaania hästi struktureeritud institutsioonilise raamistiku asulareovee puhastamise alal ning märkimisväärsed investeerimis- ja suutlikkuse suurendamise vajadused selles valdkonnas. EL rõhutab, kui oluline on säilitada kõrged veekvaliteedi standardid, et kaitsta rahvatervist ja keskkonda. EL tuletab meelde ohutu ja puhta joogivee tähtsust. EL kutsub Albaaniat ka tungivalt üles jätkama oma õigusaktide vastavusse viimist joogiveealase *acquis*'⁴⁴ sätetega. EL rõhutab, et Albaanial peavad olema kehtestatud kavad kiireks ja tõhusaks üleujutustele reageerimiseks. EL innustab Albaaniat võtma meetmeid halvasti klassifitseeritud supelrandade suhtes, rakendades nõuetekohaseid kvaliteedijuhtimismeetmeid ja vajaduse korral kehtestades suplemiskeelud vastavalt suplusvett käsitlevale *acquis*'le⁴⁵. Lisaks rõhutab EL, kui oluline on töötada välja toimiv veeseiresüsteem, et teha kindlaks veereostus ja määrata nitraaditundlikud alad.

EL rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse merestrateegia raamdirektiiviga ja eraldama selle rakendamiseks piisavalt vahendeid. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles tegema kiiremaid edusamme, et viia oma õigusaktid täielikult vastavusse põhjaveedirektiiviga, ning tugevdama oma haldus- ja tehnilist suutlikkust. EL kutsub Albaaniat üles parandama oma õigusaktide vastavusse viimist keskkonnakvaliteedi standardeid käsitleva *acquis*'ga⁴⁶, luues seiresüsteemi ja suurendades suutlikkust.

EL rõhutab, et vaatamata märkimisväärsetele edusammudele, mida on tehtud üleujutuste direktiivi osas, peavad Albaanial olema kehtestatud kavad kiireks ja tõhusaks üleujutustele reageerimiseks ning tagada tuleb jätkuv kooskõlastamine veepoliitika raamdirektiiviga, tugevamad elanikkonnakaitseasutused ning pidevad konsultatsioonid eelseisvate probleemide lahendamiseks.

⁴⁴ Direktiiv (EL) 2020/2184.

⁴⁵ Komisjoni rakendusotsus 2011/321/EL.

⁴⁶ Direktiiv 2008/105/EÜ.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud veepoliitika raamdirektiivi 2000/60/EÜ artiklite 4, 8, 11, 13 ja 16 täielikust rakendamisest. EL märgib, et Albaania täpsustab üleminekuperioodi pikkuse pärast direktiivi rakenduskava koostamist.

EL võtab teadmiseks selle taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumad teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. veekvaliteedi hetkeolukord ja vee kvaliteedi seire kavad;
- b. põhitaristu veepuhastusrajatised, ELi *acquis*'ga seotud õiguslikud ja institutsioonilised probleemid;
- c. üksikasjad veeohutuse, kvaliteediseire ja uute saasteainete kohta;
- d. vajalikud investeeringud, kulud ja ajakava lühiajaliste, keskmise pikkusega ja pikaajaliste meetmete jaoks;
- e. rakendamise, sealhulgas ELi *acquis*' eesmärkide järkjärgulise täitmise ajakava.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud asulareovee puhastamist käsitleva direktiivi 91/271/EMÜ („asulareovee direktiiv“) artikli 3 lõike 1 ja artikli 4 lõike 1, artikli 5 lõike 2, artikli 6 lõike 1 ja artikli 7 täielikust rakendamisest 2027. aastal, kuni 2050. aastani või 20 aastat pärast ELiga ühinemise kuupäeva.

EL võtab teadmiseks selle taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumad teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, milles kajastuvad uuesti sõnastatud asulareovee puhastamise direktiivis (EL) 2024/3019 sätestatud nõuded, sealhulgas:

- a. olemasolevate veepuhastusrajatiste hetkeolukord;
- b. investeeringud ja suutlikkuse suurendamise meetmed asulareovee direktiivi nõuete täitmiseks;
- c. reovee kogumise ja puhastamise peamised vahe-eesmärgid 2040. ja 2050. aastaks;
- d. rakendamise, sealhulgas ELi *acquis*' järkjärgulise kasutuselevõtu ajakava.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud olmevee kvaliteeti käsitleva direktiivi (EL) 2020/2184 (joogiveedirektiiv) artiklite 5 ja 14 ning I lisa täielikust rakendamisest kuni 2040. aastani või kümme aastat pärast ELiga ühinemise kuupäeva.

EL võtab teadmiseks taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumad teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. joogivee kvaliteedi hetkeolukord ja seirekavad;
- b. investeeringute prioriseerimine, rahastus ja üleminekuperioodi kavad, milles käsitletakse halduse, rahastamise ja taskukohasusega seotud probleeme;
- c. rahalised jõupingutused ja suutlikkuse suurendamise strateegiad;
- d. vahe-eesmärgid seoses vee kvaliteedi seire ja nõuetele vastavuse ning riskipõhise lähenemisviisiga 2040. aastaks;
- e. rakendamise, sealhulgas ELi *acquis*' järkjärgulise kasutuselevõtu ajakava.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud direktiivi 91/676/EMÜ (veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest) artiklite 3, 4, 5 ja 6 täielikust rakendamisest. EL märgib, et Albaania täpsustab üleminekuperioodi pikkuse pärast direktiivi rakenduskava koostamist.

EL võtab teadmiseks selle taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumad teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. reostunud veekogude või reostumisohus veekogude kindlakstegemine ja nitraaditundlike alade määramine;

- b. põllumajandustavasid käsitlevate vabatahtlike reeglistike väljatöötamine ja kohustuslike põllumajandustootjatele mõeldud tegevuskavade vastuvõtmine;
- c. vee kvaliteedi seire, et kontrollida nitraadireostust ja piirata sõnnikust saadud lämmastiku kasutamist;
- d. rakendamise, sealhulgas ELi *acquis*' järkjärgulise kasutuselevõtu ajakava.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud direktiivi 2006/118/EÜ (mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest) artiklite 3 ja 6 täielikust rakendamisest. EL märgib, et Albaania täpsustab üleminekuperioodi pikkuse pärast direktiivi rakenduskava koostamist.

EL võtab teadmiseks selle taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumat teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. põhjavee seisundi hindamise kriteeriumid (ajakava kogu ELi hõlmavate põhjavee kvaliteedistandardite kohaldamiseks ning riiklike läviväärtuste kehtestamiseks ja kohaldamiseks);
- b. ohustatud põhjaveekogumites esinevate saasteainete kontsentratsioonide oluliste ja püsivate kasvutendentside kindlakstegemine ning kasvutendentsi langusele pöördumise punktide kindlaksmääramine;
- c. meetmed saasteainete põhjavette viimise ärahoidmiseks või piiramiseks;
- d. põhjaveekogumite kirjeldamise, piiritlemise ja nende seisundi hindamise protsessi toetamine;
- e. rakendamise, sealhulgas ELi *acquis*' järkjärgulise kasutuselevõtu ajakava.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi ülejutusrisi hindamist ja maandamist käsitleva direktiivi 2007/60/EÜ artiklis 7 sätestatud kavade täielikuks rakendamiseks. EL märgib, et Albaania täpsustab üleminekuperioodi pikkuse pärast direktiivi rakenduskava koostamist.

EL võtab teadmiseks selle taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumad teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. üleujutusohu ja üleujutusrisi kaartide koostamise lõpuleviimine;
- b. üleujutusriskiga aladele mõeldud kavade viimistlemine ja vesikondadele mõeldud kavade heakskiitmine;
- c. kõigi kavade rakendamine ja jälgimine, kuna praegu tegeletakse vaid ühe kavaga;
- d. rakendamise, sealhulgas üleujutusrisi maandamist käsitlevate normistike väljatöötamise ja ELi *acquis*' järkjärgulise kasutuselevõtu ajakava.

EL tuletab meelde, kui tähtis on **looduskaitse** Euroopa elurikkuse kaitsmisel. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles viima oma õigusaktid vastavusse loodusliku linnustiku⁴⁷ ja elupaikade⁴⁸ *acquis*' ga ning kutsub üles tagama tõhusa seire, andmete kogumise ja ametiasutuste selged kohustused, sealhulgas kohalike omavalitsuste tasandil. Albaania peab viima lõpule oma õigusaktide vastavusse viimise kõigi kõnealustest direktiividest tulenevate kohustustega ja kiirendama normide rakendamist. EL väljendab tõsist muret selle pärast, et kaitsealasid käsitleva muudetud seaduse kohaselt on lubatud taristuprojektid, mis võivad ohustada elurikkust ja Natura 2000 alasid, ning kutsub Albaaniat tungivalt üles võtma viivitamata meetmeid, et viia asjaomased riiklikud õigusnormid vastavusse ELi looduskaitsealase *acquis*' ga. EL kutsub Albaaniat samuti tungivalt üles viima oma õigusaktid vastavusse looduse säilitamist käsitlevate ELi standarditega. EL innustab Albaaniat enne taristuprojektide jätkamise võimaldamist piisavalt hindama nende projektide vastavust ELi elurikkuse ja looduskaitse standarditele. EL kutsub Albaaniat üles tugevdama nõuetele mittevastavate loomaaedade litsentsimise, kontrollimise ja sulgemise protsesse ning viima oma õigusaktid paremini vastavusse CITESi määrusega⁴⁹, tõhustades selle täitmise jälgimist ja tagamist. EL innustab Albaaniat jätkama oma õigusaktide vastavusse viimist juurdepääsu ja tulu jaotamise määruse⁵⁰, puidumääruse⁵¹ ja FLEGTi määruse⁵², raadamisvabade toodete määruse⁵³ ja looduse taastamise määrusega⁵⁴ ning üleilmse elurikkuse raamistiku eesmärkidega.

⁴⁷ Direktiiv 2009/147/EÜ.

⁴⁸ Direktiiv 92/43/EMÜ.

⁴⁹ Määrus (EÜ) nr 338/97.

⁵⁰ Määrus (EL) nr 511/2014.

⁵¹ Määrus (EL) nr 995/2010.

⁵² Määrus (EÜ) nr 2173/2005.

⁵³ Määrus (EL) 2023/1115.

⁵⁴ Määrus (EL) 2024/1991.

EL rõhutab, kui tähtis on piirata **kemikaalide** mõju keskkonnale. EL kutsub Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse biotsiidide määrusega⁵⁵ ning eraldama rohkem vahendeid inspekteerimiseks ja täitmise tagamiseks. EL rõhutab, kui tähtis on saavutada vastavus REACHi määrusele⁵⁶ ja seda määrust rakendada, sealhulgas kontrolliressursside tugevdamise kaudu, ning samuti vastavus PIC-määrusele⁵⁷, asbestidirektiivile⁵⁸ ja elavhõbedamäärusele⁵⁹. EL kutsub Albaaniat samuti üles viima oma õigusaktid lõplikult vastavusse CLP-määrusega⁶⁰. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles viima oma õigusaktid vastavusse loomkatseid käsitleva direktiiviga, pöörates erilist tähelepanu selles toodud mõistete määratlustele. EL rõhutab samuti vajadust suurendada jõupingutusi, et viia oma õigusaktid vastavusse püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooniga, eelkõige inspekteerimise ja täitmise tagamise valdkonnas.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud määruse (EL) nr 528/2012 (milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist) artiklite 26, 29, 33, 34, 43, artikli 89 lõigete 2 ja 3, artikli 94 lõike 1 ja artikli 95 täielikust rakendamisest kuni 12 kuud pärast ELiga ühinemise kuupäeva.

EL võtab teadmiseks selle taotluse põhjendamiseks esitatud teabe. EL leiab aga, et enne kui ta saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja üksikasjalikumad teavet, ning kutsub Albaaniat üles esitama määruse üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. vastavus biotsiidide registreerimise nõuetele;
- b. andmete jagamine;
- c. vastastikune tunnustamine ja lubade andmine;
- d. rakendamise, sealhulgas ELi *acquis*' järkjärgulise kasutuselevõtu ajakava.

⁵⁵ Määrus (EL) nr 528/2012.

⁵⁶ Määrus (EÜ) nr 1907/2006.

⁵⁷ Määrus (EL) nr 649/2012.

⁵⁸ Direktiiv 2009/148/EÜ.

⁵⁹ Määrus (EÜ) nr 1102/2008.

⁶⁰ Määrus (EÜ) nr 1272/2008.

EL märgib, et Albaania on viinud oma õigusaktid vähesel määral vastavusse **tööstussaastet ja riskijuhtimist** käsitlevate ELi õigusaktidega. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles suurendama jõupingutusi, et viia oma õigusaktid vastavusse tööstusheidete direktiivi ning Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri määrusega, neid õigusakte rakendada ja tagada nende täitmine, et saavutada täielikult integreeritud lähenemisviis ja jälgida tähelepanelikult mõlema õigusakti läbivaatamist. EL kutsub Albaaniat üles astuma vajalikke samme Seveso *acquis*’ järjepidevaks rakendamiseks. EL kutsub Albaaniat samuti tungivalt üles viima oma õigusaktid vastavusse asbesti käsitleva *acquis*’ga, eelkõige seoses hoonete lammutamise ja jäätmekäitlusega. Ühtlasi kutsub EL Albaaniat üles tagama, et tema ökomärgisest saaks pärast ühinemist ELi ökomärgis. Lisaks kutsub EL riiki üles suurendama keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi osas tehtavaid jõupingutusi, toetades ettevõtjaid süsteemi kasutuselevõtmisel ja viies läbi teavituskampaaniaid.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on taotlenud üleminekuperioodi, mille jooksul ta oleks vabastatud mitme tööstusheitmeid käsitleva direktiivi 2010/75/EL II, III ja V peatükis sisalduva artikli täielikust rakendamisest [kümme] aastat pärast ELiga ühinemise kuupäeva. EL võtab teadmiseks selle tööstussaaste valdkonna taotluse toetuseks esitatud teabe. EL leiab siiski, et enne, kui EL saab nimetatud taotluse suhtes seisukoha võtta, on vaja veelgi üksikasjalikumat teavet. Seda taotlust tuleb samuti kaaluda seoses direktiiviga (EL) 2024/1785, millega muudetakse eelnimetatud direktiivi ja mida hakatakse kohaldama alates 2026. aastast. EL kutsub Albaaniat üles esitama direktiivi üksikasjaliku rakenduskava, mis hõlmab järgmist:

- a. praegune tööstusheite tase;
- b. seire-, aruandlus- ja loaandmissüsteemide loomine tööstuskäitiste jaoks;
- c. kava tööstuskäitiste täielikuks vastavusse viimiseks tööstusheidete direktiivi nõuetega, sealhulgas prognoositavad kulud;
- d. parimat võimalikku tehnikat puudutavate lahenduste kasutuselevõtu strateegia;
- e. ELi *acquis*’eesmärkide saavutamiseks vajalikud investeeringud;
- f. järkjärguline kasutuselevõtt ja ELi *acquis*’ rakendamise ajakava.

EL võtab teadmiseks, et Albaania on viinud oma õigusaktid osaliselt vastavusse **müra** käsitleva direktiiviga. EL kutsub Albaaniat tungivalt üles tegema kindlaks, millised maanteed, raudteed, lennujaamad ja linnastud kuuluvad direktiivi kohaldamisalasse, ning koostama vastavalt sellele strateegilised mürakaardid ja müraohje tegevuskavad. EL tervitab Albaania osalemist liidu **elanikkonnakaitse** mehhanismis. EL innustab riiki jätkama oma elanikkonnakaitseüsteemi täiustamist. EL kutsub Albaaniat üles siduma oma riigisisese hädaolukordade sidesüsteemi ühise hädaolukordade side- ja infosüsteemiga (CECIS).

Kliimamuutuste osas rõhutab EL, et Albaania peab kiirendama oma õigusaktide vastavusseviimist ELi kliimaalase *acquis*'ga, sest praegu on vastavus piiratud. EL peab tervitataks, et Albaania on teinud mõningaid edusamme, võttes vastu **kliimaseaduse** ning riikliku energia- ja kliimakava. EL rõhutab vajadust selle järele, et Albaania teeks suuremaid jõupingutusi kasvuhoonegaaside heite ja sidumise hindamise riikliku süsteemi edasiseks rakendamiseks ning tagaks energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse kohaste aruandlusnõuete täitmise. EL kutsub Albaaniat üles võtma vastu pikaajalise strateegia, mis hõlmab eesmärki saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus.

EL innustab Albaaniat jätkama oma õigusaktide vastavusse viimist kütuse kvaliteeti käsitleva *acquis*'ga, eelkõige väljaspool teid kasutatavates liikurmasinates kasutatavate biokütusesegude ja gaasiõli osas. EL kutsub Albaaniat üles viima oma õigusaktid vastavusse osoonikihti kahandavaid aineid ja fluoritud gaase käsitleva ELi *acquis*'ga.

EL rõhutab, kui oluline on, et Albaania teeks edusamme ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS) osas, eelkõige seiret, aruandlust, tõendamist ja akrediteerimist käsitlevate ELi õigusaktide⁶¹, sealhulgas meretranspordist pärit heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli käsitlevate õigusaktide⁶² kasutusele võtmisel ja rakendamisel. EL rõhutab, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse ka ELi HKSigaga seotud teistest õigusaktidega, sealhulgas nendega, mis käsitlevad liidu registrit, lubatud heitkoguste ühikute tasuta eraldamist ja nende müüki enampakkumisel ning laevandussektorit.

⁶¹ Rakendusmäärus (EL) 2018/2066 ja rakendusmäärus (EL) 2018/2067 (muudetud kujul).

⁶² Määrus (EL) 2015/757.

EL rõhutab samuti, et Albaania peab viima oma õigusaktid vastavusse süsiniku piirimeetmega (SPIM) ja arendama oma tolliasutustes välja vajaliku suutlikkuse, ning kutsub riiki üles alustama selleks ettevalmistusi.

EL rõhutab, et maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse (LULUCF) valdkonnas on vaja teha täiendavaid jõupingutusi. EL rõhutab, et sõiduautode, kaubikute ja raskeveokite CO₂ heite normide osas ei ole Albaania oma õigusakte *acquis*'ga vastavusse viinud, ning kutsub Albaaniat üles kehtestama asjakohaseid seire- ja aruandlussüsteeme⁶³.

EL kutsub Albaaniat üles alustama arutelu süsiniku kogumist ja säilitamist puudutava võimaliku loasüsteemi üle ning nafta- ja gaasiettevõtjate kohustuse üle rahastada 2030. aastaks vajaliku säilitamisvõimsuse saavutamist.

EL kutsub Albaaniat üles jätkama **korruptsioonivastast võitlust keskkonna valdkonnas**, võttes konkreetseid meetmeid usaldusväärsuse, vastutuse ja läbipaistvuse tagamiseks, sealhulgas seoses riigihankelepingute, litsentside ja lubade ning kontrollidega.

* * *

Võttes arvesse Albaania ettevalmistuste hetkeseisu ja eeldusel, et Albaania täidab

1. teemavaldkonna vahekriteeriumid, ning lähtudes arusaamast, et Albaania peab jätkama edusammude tegemist seoses oma õigusaktide vastavusseviimisega allpool nimetatud peatükkidega hõlmatud ELi *acquis*'ga ja nimetatud *acquis*' rakendamisega, ja ilma et see piiraks
4. teemavaldkonna täiendavates kriteeriumides kehtestatud lisatingimuste kohaldamist, märgib EL, et need peatükid võib sulgeda üksnes ajutiselt ja alles siis, kui EL on leidnud, et täidetud on järgmised kriteeriumid.

⁶³ Vt määrus (EL) 2019/631 ja rakendusmäärus (EL) 2021/392 sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite osas ning määrus (EL) 2019/1242 raskeveokite osas.

14. peatükk – Transpordipoliitika

- Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse ELi teede maksustamise valdkonna *acquis*'ga.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse ohtlike kaupade vedu käsitleva ELi *acquis*' nõuetega, maanteedtranspordi sotsiaalküsimuste *acquis*'ga, autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise normidega ning teatavat liiki raskete kaubaveokite mõõtmeid ja massi käsitlevate normidega, samuti tehnöülevaatuse direktiivi⁶⁴ ja sõidukite registreerimisdokumente käsitleva direktiiviga⁶⁵.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse intelligentset transpordisüsteemi maantee- ja raudteetranspordis käsitleva *acquis*'ga ning alustanud selle rakendamist.
- Albaania on taganud pädeva, sõltumatu ja tõhusa raudteede reguleeriva asutuse, riikliku ohutusasutuse ja riikliku uurimisasutuse täieliku toimimise. Albaania on taganud vastavuse raudteeohutust ja koostalitlusvõimet käsitleva ELi *acquis*'ga.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse lennuliikluse korraldamist, lennutegevust ja lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamist käsitleva *acquis*'ga ning lennuõnnetuste ja -intsidentide uurimist käsitleva *acquis*'ga.
- Albaania on teinud edusamme oma õigusaktide vastavusse viimisel meresõiduohutust ja -turvalisust käsitleva ELi *acquis*'ga ning võtnud vajalikke meetmeid, et ta ei oleks enam hallis nimekirjas.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse kõigi transpordiliikide reisijate õigusi käsitleva *acquis*'ga ja taganud riiklike täitevasutuste rolli ühinemise ajaks.

⁶⁴ Direktiiv 2014/45/EL.

⁶⁵ Direktiiv 1999/37/EÜ.

15. peatükk – Energeetika

- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse energia siseturu *acquis*'ga, eelkõige elektrienergia integreerimise paketiga.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse energiatõhusust ja taastuvenergiat käsitleva *acquis*'ga, sealhulgas rakendusaktidega, ning on teinud edusamme asjaomase õigustiku rakendamisel.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse kriisiolukorra naftavarude normide ja elektrisektori ohuvalmiduse määrusega⁶⁶, sealhulgas määranud energiavarude haldamiseks pädeva asutuse, ning on hakanud looma tegelikku varu.

21. peatükk – Üleeuroopalised võrgud

- Albaania on viinud oma õigusraamistiku kooskõlla üleeuroopalisi energiavõrkusid (TEN-E) käsitleva määrusega⁶⁷.
- Albaania on Euroopa Komisjoniga pärast nõuetekohaseid konsultatsioone kokku leppinud tulevastes üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) prioriteetsetes projektides. Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse TEN-T määrusega⁶⁸ ja on teinud piisavaid edusamme Lääne-Balkani ja Vahemere idaosa Euroopa transpordikoridori projektide lõpuleviimiseks.
- Albaania tagab piisava institutsioonilise ja haldussuutlikkuse ning ranged usaldusväärsuse standardid, mis on vajalikud kõnealuse peatüki *acquis*'st tulenevate kohustuste täitmiseks.

⁶⁶ Direktiiv 2009/119/EÜ ja määrus (EL) 2019/941.

⁶⁷ Määrus (EL) 2022/869.

⁶⁸ Määrus (EL) 2024/1679.

27. peatükk – Keskkond ja kliimamuutused

- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse horisontaalse keskkonnavalase *acquis*'ga⁶⁹ ning teinud käegakatsutavaid edusamme, et saavutada selle valdkonna normide rakendamisel ja nende täitmise tagamisel, sealhulgas mõju hindamisel (keskkonnamõju hindamise direktiiv ja keskkonnamõju strateegilise hindamise direktiiv) häid tulemusi, eelkõige taristuinvesteeringute osas, tagades samal ajal vastavuse nõuetele, mis käsitlevad üldsuse osalemist, piiriüleseid konsultatsioone ja õiguskaitse kättesaadavust keskkonnaküsimustes. Albaania on näidanud, et on ühinemiskuupäevaks valmis horisontaalseid õigusakte tõhusalt rakendama ja tagama nende täitmise. Albaania tagab, et riigi ruumiandmete taristu vastab INSPIRE direktiivile.
- Albaania on viinud oma õigusaktid vastavusse keskkonnakuritegusid käsitleva ELi *acquis*'ga ja teinud märkimisväärseid edusamme, et saavutada häid tulemusi selliste keskkonnakuritegude menetlemisel nagu looduslike liikidega seotud kuriteod ja elupaikade halvenemise, ebaseaduslike jäätmesaadetiste või jäätmete kaadamisega seotud kuriteod, saastekuriteod ja ebaseaduslik kauplemine ohtlike ainetega.
- Albaania jätkab oma õigusaktide vastavusse viimist asjakohase ELi *acquis*'ga õhukvaliteedi⁷⁰ ja teatavate õhusaasteainete⁷¹ osas. Riik annab heitkoguste kohta igal aastal aru kooskõlas heitkoguste vähendamise riiklike kohustuste direktiiviga⁷², on vastu võtnud riikliku õhusaaste kontrolli programmi ja analüüsinud kulutasuvaid heitekontrollistrateegiaid aastaks 2030. Albaania võtab jätkuvalt meetmeid õhukvaliteedi parandamiseks, eelkõige piirkondades, kus ületatakse ELi piirväärtusi, töötades välja ja ajakohastades õhukvaliteedi parandamise kavasid, nagu on ette nähtud välisõhu kvaliteedi direktiivis⁷³.

⁶⁹ Nõukogu direktiiv 2011/92/EL, nagu seda on muudetud direktiiviga 2014/52/EL, direktiiv 2001/42/EÜ, direktiiv 2003/4/EÜ, direktiiv 2003/35/EÜ, direktiiv 2004/35/EÜ, direktiiv (EL) 2024/1203 ja direktiiv 2007/2/EÜ.

⁷⁰ Direktiiv (EL) 2024/2881.

⁷¹ Direktiiv 2016/2284/EL.

⁷² Direktiiv 2016/2284/EL.

⁷³ Direktiiv (EL) 2024/2881.

- Albaania jätkab oma õigusaktide vastavusseviimist ELi asjakohase jäätmealase *acquis*'ga, järgides jäätmehierarhiat, ning eraldab piisavalt rahalisi vahendeid taristuinvesteeringuteks. Albaania kehtestab jäätmetekke vältimise programmid ning koostab riiklikud ja piirkondlikud jäätmekavad, mis sisaldavad teavet kõigi jäätmevoogude ja nende käitlemise lahenduste kohta, hõlmates jäätmekäitlustaristu liiki ja võimsust, liigiti kogumise süsteeme ja majandushoobasid. Albaania jätkab oma õigusaktide vastavusse viimist veesektori *acquis*'ga ning töötab välja veemajanduskavad kõikide täies ulatuses riigi territooriumil asuvate valgalapiirkondade, sealhulgas rahvusvaheliste valgalapiirkondade Serbia territooriumil asuvate osade jaoks, ning tagab, et nende kavade rahvusvaheliseks kooskõlastamiseks on olemas õiguslik alus ja mehhanismid. Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse joogivett käsitleva õigustikuga ja jätkab oma õigusaktide vastavust viimist merestrateegia raamdirektiiviga.
- Albaania jätkab oma õigusaktide vastavusse viimist ELi looduskaitse valdkonna *acquis*'ga⁷⁴, sealhulgas tunnistades kehtetuks kaitsealade seaduse (seadus nr 21/2024) muudatustega kehtestatud sätted, mis on ELi *acquis*'ga vastuolus, ja lõpetades 2015. aasta strateegilisi investeeringuid käsitleva õigusakti kehtivuse. Albaania on esitanud komisjonile kavandatavate Natura 2000 alade loetelu, mis hõlmab piisavalt elupaigatüüpe ja liike kooskõlas linnudirektiivi ja elupaikade direktiivi nõuetega. Albaania on taganud Natura 2000 võrgustiku haldamise suutlikkuse, sealhulgas andes kindlaksmääratud aladele asjakohase kaitsestaatuse ning rakendades tõhusalt vajalikke kaitsemeetmeid kõnealuste alade säilitamiseks ja parandamiseks. Albaania tõendab, et ta on ühinemiskuupäevaks täielikult valmis tagama ELi looduskaitsealase *acquis*' nõuete rakendamise ja täitmise tagamise.

⁷⁴ Määrus (EL) 2024/1991, määrus (EL) nr 1143/2014, nõukogu direktiiv 1999/22/EÜ, direktiiv 2010/63/EL, direktiiv 2009/147/EÜ, nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, määrus (EL) nr 511/2014, nõukogu määrus (EÜ) nr 338/97, määrus (EÜ) nr 1007/2009, nõukogu määrus (EMÜ) nr 3254/91, määrus (EL) 995/2010, määrus (EL) 2023/1115, nõukogu määrus (EÜ) nr 2173/2005.

- Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse kemikaalide⁷⁵, müra⁷⁶ ja elanikkonnakaitse valdkonna *acquis*'ga ning tõendab, et on ühinemise kuupäevaks täielikult valmis tagama ELi nõuete rakendamise ja täitmise.
- Albaania on viinud oma õigusaktid suurel määral vastavusse ELi kliimaalase *acquis*'ga⁷⁷ ning on näidanud, et on ühinemisel valmis seda rakendada ja tagama selle täitmise. Albaania kehtestab tugeva seire- ja aruandlusraamistiku kooskõlas energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse kohaste aruandlusnõuetega. Albaania on kehtestanud pikaajalise strateegia kooskõlas ELi 2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärgiga.
- Albaania on oma õigusaktid suurel määral vastavusse viinud ELi heitkogustega kauplemise valdkonna *acquis*'ga, eelkõige võttes vastu Euroopa heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS) toimimist käsitleva õigustiku⁷⁸ ja selle hilisemad muudatused. Eelkõige on Albaania taganud, et ELi HKSi kohane seiret ja aruandlust, akrediteerimist ja tõendamist ning merendussektorist pärit heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli käsitlev asjakohane õigustik on täies ulatuses kehtestatud ja rakendatud. Ühtlasi on Albaania viinud oma õigusaktid vastavusse liidu registrit, lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamist ja nende müüki enampakkumisel käsitleva *acquis*'ga. Albaania tagab piisavad edusammud, et olla ühinemisel suuteline SPIMi rakendada.
- Albaania on näidanud, et tema kõikide tasandite haldusasutustel, sealhulgas kontrolliasutustel, on piisav suutlikkus ja ranged nõudmised usaldusväärsusele, ning riik parandab veelgi töö koordineerimist ja tõendab, et aegsasti enne ühinemist on sisse seatud kõik vajalikud haldusstruktuurid ja asjakohane koolitus, et võimaldada kõnealuse peatüki kõikides valdkondades *acquis*' rakendamist ja täitmist.

⁷⁵ Määrus (EÜ) nr 1272/2008, määrus (EL) 2024/2865, määrus (EÜ) nr 1907/2006, määrus (EL) nr 649/2012, määrus (EL) 2019/1021, nõukogu direktiiv 96/59/EÜ.

⁷⁶ Direktiiv 2002/49/EÜ.

⁷⁷ Eelkõige ELi HKSi direktiiv, merenduse seire-, aruandlus- ja kontrollimäärus, Euroopa kliimamäärus, energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitlev määrus ning *acquis*, mis käsitleb osoonikihti kahandavaid aineid, fluoritud gaase, sõidukite CO₂ heite norme, autode märgistamist, kütusekvaliteeti, LULUCFi, süsiniku kogumist ja säilitamist, süsiniku sidumise sertifitseerimist ning kliimameetmete sotsiaalfondi.

⁷⁸ Kooskõlas ELi HKSi direktiiviga 2003/87/EÜ (muudetud kujul).

Õigusaktide ELi *acquis*'ga vastavusse viimisel ja *acquis*' rakendamisel tehtud edusammude jälgimine jätkub kogu läbirääkimisperioodi jooksul. EL rõhutab, et pöörab erilist tähelepanu kõikide eespool nimetatud konkreetsete teemade jälgimisele, et tagada Albaania haldussuutlikkus ja võime viia lõpule oma õigusaktide vastavusse viimine liidu *acquis*'ga kõikides kõnealuses teemavaldkonnas käsitletud valdkondades ning täiendavad edusammud rakendamisel ja jõustamisel. Erilist tähelepanu on vaja pöörata kõnealuse teemavaldkonna peatükkide ja teiste läbirääkimispeatükkide vahelistele seostele. Albaania õigusaktide vastavust ELi *acquis*'le ning *acquis*' rakendamise alast suutlikkust saab lõplikult hinnata alles läbirääkimiste hilisemas etapis. Lisaks kogu teabele, mida EL võib nõuda läbirääkimiste pidamiseks käesoleva teemavaldkonna üle ja mis tuleb esitada konverentsile, kutsub EL Albaaniat üles esitama stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogule korrapäraselt kirjalikku üksikasjalikku teavet ELi *acquis*' rakendamisel saavutatud edusammude kohta.

Kõiki eeltoodud kaalutlusi silmas pidades peab konverents sobival ajal kõnealuse teemavaldkonna juurde tagasi pöörduma.

Lisaks tuletab EL meelde, et 16. juunist 2025 kuni läbirääkimiste lõpuleviimiseni võidakse ELis vastu võtta uusi õigusakte.